

Information och spårbarhet i samband med RASFF

Här ger Livsmedelsverket vägledning om hur kraven i lagstiftningen kan uppnås. Vägledningen är inte bindande och utesluter inte andra sätt att uppfylla kraven.

Livsmedel som inte är säkra ska hindras från att nå konsumenter och ska kunna dras tillbaka eller vid behov återkallas. Här får du veta mer om spårbarhet i samband med RASFF och vilken information som krävs för att livsmedel ska kunna spåras framåt och bakåt i kedjan.

Livsmedelsinformation och spårbarhet

Livsmedel som placeras på marknaden ska vara märkta eller identifierade så att det är möjligt att spåra dem. Lämplig dokumentation eller information ska medfölja ett livsmedel enligt lagstiftningen.

Kraven för spårbarhet gäller ett steg bakåt och ett steg framåt i livsmedelskedjan. Se artikel 18 i förordning (EG) nr 178/2002. Företagen är skyldiga att ha ett fungerande system och förfarande för spårbarhet. De ska också kunna ange varifrån de fått ett visst livsmedel och vart företaget levererat livsmedel. Uppgifterna ska på begäran lämnas till den behöriga kontrollmyndigheten.

Spårbarhetskraven gäller inte leverans, försäljning eller överlämnande till slutkonsumenter.

Den behöriga myndigheten ska verifiera att företagets system för att få bort osäkra livsmedel från marknaden fungerar och att företaget har underrättat sina leverantörer och kunder.

Spårbarhet

Syftet med spårbarhet

Ett av syftena med reglerna om spårbarhet är att underlätta riktade återkallelser av livsmedel och garantera konsumenternas säkerhet. Livsmedel ska kunna spåras på alla stadier i produktions-, bearbetnings- och distributionskedjan.

Spårbarhet gör det möjligt att snabbt identifiera hur en produkt eller ingrediens i en produkt har spridits genom livsmedelskedjan. Från produktion via distribution och slutligen genom återförsäljare till slutkonsument. Med ett gott spårbarhetssystem kan livsmedelsföretagaren, eller vid behov myndigheten, se till att livsmedel som anses osäkra återkallas från marknaden och på så sätt se till att livsmedlet inte når konsumenter.

Uppgifter som behövs vid spårning i samband med RASFF

Vilken typ av information som ska finnas specificeras inte i artikel 18 i förordning (EG) nr 178/2002. Följande information är dock ofta en förutsättning för att kunna identifiera och spåra produkten. Informationen ska vid begäran lämnas till myndigheten.

- Namn och adress till leverantören
- Typ av produkt som har levererats till företaget
- Namn och adress till mottagare, om produkten levererats vidare
- Typ av produkt som företaget har levererat
- Datum för leveranser

Kom ihåg att adressen avser den plats dit livsmedlet har levererats, inte faktureringsadressen.

Det är bra om företaget tar fram följande information så snart som möjligt och vid begäran ska den lämnas till myndigheten:

- Volym eller kvantitet
- Batch-nummer, lot-nr, bäst före-datum eller annat som beskriver vilka livsmedel som är berörda
- En mer detaljerad beskrivning av produkten

Följesedlar och fakturor

Den behöriga myndigheten ska vid hanteringen av ett RASFF-meddelande efterfråga dokument som visar de nödvändiga spårbarhetsuppgifterna. Det skulle kunna vara fakturor, följesedlar eller liknande.

Oftast framgår inte identifiering av den specifika batchen i leveransdokumenten. Det är inte heller säkert att företaget kan visa hur mycket de har sålt eller har kvar av den specifika batchen. Företaget kan behöva spärra alla batcher av produkten för försäljning tills det är klarlagt.

Kom ihåg att känsliga uppgifter som kostnader, personuppgifter och avtal som framgår i fakturor och andra leveransdokument ska tas bort eller döljas innan de läggs in i iRASFF.

Sekretess, tystnadsplikt och personuppgifter

Dölja uppgifter i PDF-dokument

Om produkten har skickats till många företag kan en separat distributionslista läggas in i iRASFF. I den bör, förutom namn och fullständig adress till mottagande företag, även kvantitet och leveransdatum för produkten framgå.

Mallar för distributionslista

Information om batch

I ett RASFF-meddelande är det den specifika batch av en produkt där risken har påvisats som ska meddelas. Företaget bestämmer själv vad en batch är. Det är vanligtvis produkter som har producerats under samma förutsättningar, exempelvis under en och samma produktionsdag. Batcherna kan vara angivna med ett specifikt batchnummer, en produktionsdag, ett bäst före-datum eller någon annan kod.

Om företaget inte har uppgifter om batchnummer, bäst före datum eller liknande kan flera batcher bli berörda.

I vissa fall kan alla batcher av en produkt beröras. Exempel på det kan vara om en kosttillskottsprodukt innehåller en otillåten ingrediens som kan innebära en risk för konsumenter.

Vid upprättande av ett meddelande är det värdefullt om bilder som kan användas för att identifiera produkten kan bifogas.

Spårbarhet inom företaget och anläggningen

En produkt eller råvara som konstaterats vara osäker kan i vissa fall ha hunnit användas som ingrediens i en annan produkt, alternativt packats om och därmed ändrat namn eller artikelnummer. Då är det viktigt att kunna identifiera de produkter där den osäkra produkten ingår och komplettera RASFF-meddelandet med den informationen för att behöriga kontrollmyndigheter ska kunna spåra produkterna där den osäkra produkten ingår.

Företagen bestämmer själva hur deras spårbarhetssystem ska se ut. Det finns inga krav på att företagen ska kunna koppla specifika batcher av använda råvaror till en viss tillverkningsomgång. Om en icke säker ingrediens har använts vid tillverkning av en annan produkt kan det därför hända att flera batcher av det nyproducerade livsmedlet behöver återkallas. Om företaget har en bra intern spårbarhet gör det att eventuella tillbakadraganden inte behöver bli lika omfattande.

Spårbarhet

Senast uppdaterad 4 augusti 2023 Ansvarig grupp SV_FMS